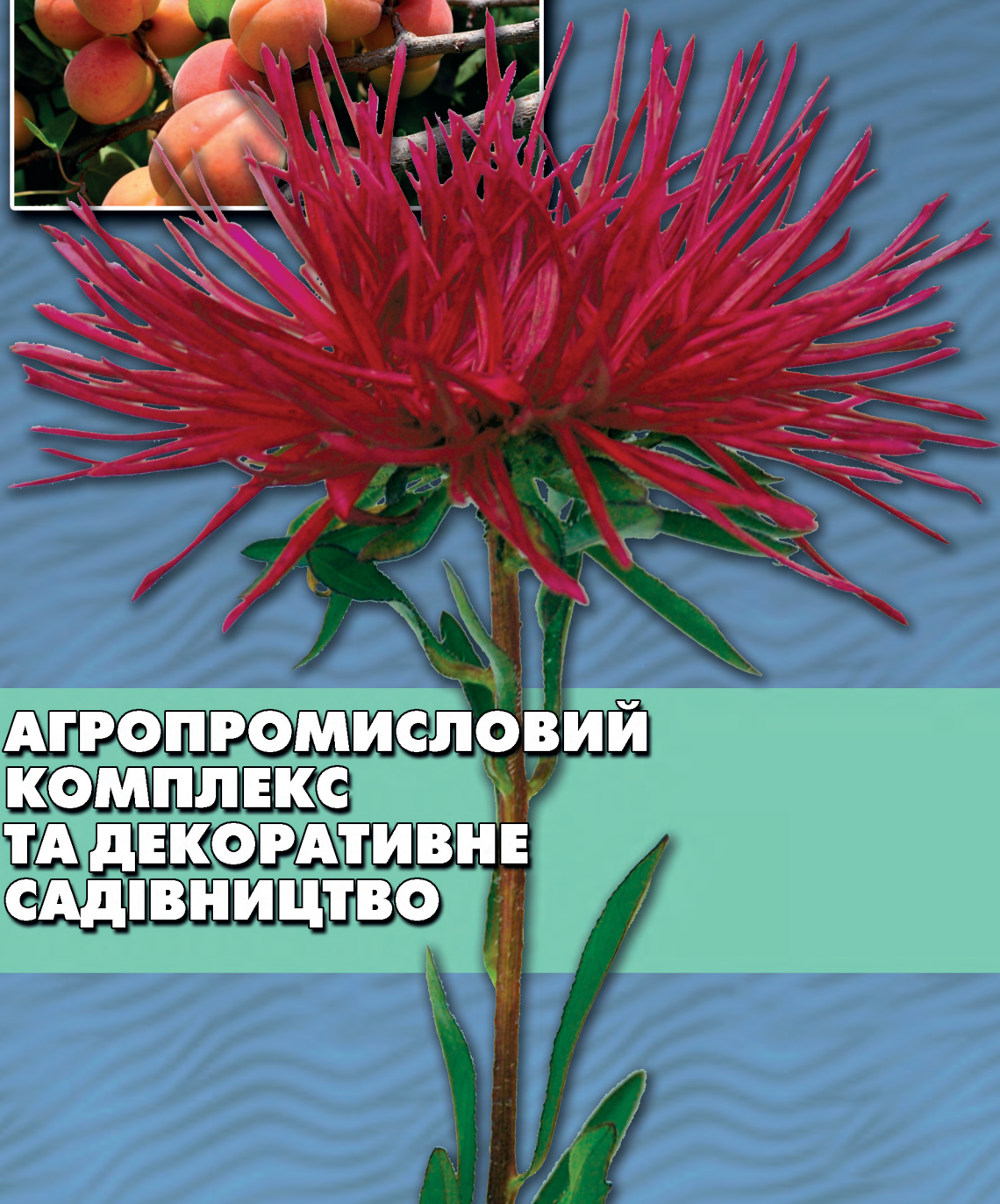

ПЕРСПЕКТИВНІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ РОЗРОБКИ

НАН УКРАЇНИ

**АГРОПРОМИСЛОВИЙ
КОМПЛЕКС
ТА ДЕКОРАТИВНЕ
САДІВНИЦТВО**

ПЕРСПЕКТИВНІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ РОЗРОБКИ

НАН УКРАЇНИ

ТЕМАТИЧНІ ВИПУСКИ

АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС ТА ДЕКОРАТИВНЕ САДІВНИЦТВО

ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ

ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

ІНФОРМАЦІЙНО-СЕНСОРНІ
СИСТЕМИ ТА ПРИЛАДИ

МАШИНОБУДУВАННЯ
ТА ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

МЕДИЧНІ ЗАСОБИ ТА МЕДИЧНЕ
ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

ПАЛИВНО-МАСТИЛЬНІ МАТЕРІАЛИ
ТА ТЕХНОЛОГІЇ

ТЕХНОЛОГІЇ КОНСТРУКЦІЙНИХ
ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

ТЕХНОЛОГІЇ ТА ОБЛАДНАННЯ
ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ, ОЦІНКИ ТА ВИДОБУТКУ
КОРИСНИХ КОПАЛИН

ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

АГРОХІМІЧНІ ПРЕПАРАТИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ДО ДІЇ НЕСПРИЯТЛИВИХ ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ

Призначення

Препарати «ДОРСАЙ», «КРИАГР», «ЮПТЕР» характеризуються унікальним багатофункціональним спектром дії та використовуються для підвищення морозо- та зимостійкості, захисту від рослинних інфекцій, а також підвищення врожайності і якості сільськогосподарських культур

Характеристики

Для обробки 1 т насіння використовується «ДОРСАЯ» від 250 до 400 г, «ЮПТЕРА» або «КРИАГРА» – від 150 до 350 г, а для позакореневої обробки рослин на 1 га площі використовується «ДОРСАЯ» 350 г, «ЮПТЕРА» або «КРИАГРА» – від 150 до 250 г. Препарати виготовляються у рідкій формі

Переваги

Препарати сприяють підвищенню на 10–20 % схоронності рослин після впливу низької температури, підвищенню врожайності в середньому на 20–35 % залежно від виду рослин. Переваги препаратів порівняно з наявними полягають у комплексній багатофункціональній дії, значно більшій ефективності, низькій вартості, нетоксичності. Препарати екологічно безпечні (IV класу безпеки) – екологічно нешкідливі, безпечні для людини, тварин, ґрунту, водних джерел. Компоненти, які входять до складу препаратів, використовуються в медицині і фармакологічній промисловості

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL6, TRL8

Можливе виготовлення, постачання препаратів, а також навчання персоналу користуванню цими препаратами

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR3

Контактна інформація

Фоменко Людмила Павлівна, Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України, +38 057 373 31 06, e-mail: cryo@online.kharkov.ua

БАКТЕРІАЛЬНЕ ДОБРИВО «АЗОЛЕК»

Призначення

Сільське господарство. Обробка насіння пшениці з метою підвищення якісних і кількісних показників сільськогосподарської продукції, накопичення в ґрунті біологічного азоту, удосконалення технології вирощування зернових культур із залученням біологічних складових для підвищення продуктивності рослин і функціональної активності агрономічно корисної азотфіксуючої мікрофлори ґрунту

Характеристики

Суспензія, біопрепарат. Добриво – це культура ґрунтових азотфіксуючих мікроорганізмів (*Azotobacter chroococcum* T79), модифікована лектином пшениці (аглютиніном зародків пшениці) «Азолек ТУ У 24.1-05417242-002:2012»

Переваги

Комплексне добриво, яке окрім азотфіксуючих мікроорганізмів містить додатковий протеїновий компонент – лектин пшениці, що характеризується широким спектром біологічної активності (рістрегуляторної, ефекторної, адаптогенної, фітопротекторної), за рахунок чого розширюється діапазон фізіологічної дії біопрепарату щодо рослин і ризосферної мікрофлори

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL7, TRL6
На замовлення здійснюється виготовлення і надається консультативна допомога щодо використання біопрепарату

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Коць Сергій Ярославович, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України, +38 044 257 31 08, e-mail: azot@ifrg.kiev.ua

БАКТЕРІАЛЬНЕ ДОБРИВО «РИЗОСТИМ»

Призначення

Сільське господарство. Обробка насіння зернобобових культур з метою підвищення врожайності, накопичення в ґрунті біологічного азоту, удосконалення технології вирощування сільськогосподарських рослин із залученням біологічних складових

Характеристики

Порошок, біопрепарат. Добриво – це культура мікроорганізмів, модифікована біологічно активними сполуками природнього походження, на вермикулітному носії (порошок) «Ризостим ТУ У 24.1-05417242-001:2012»

Переваги

Бактеріальне добриво, яке містить високоефективні конкурентоспроможні штами ризобій, унікальний компонент, який поліпшує прилипання бактерій до насіння та забезпечує їх зберігання на насінні, а також комплекс біополімерних сполук природнього походження, які пришвидшують формування симбіозу, активізують нітрогеназний комплекс бактерій і підвищують стійкість бактерій до несприятливих факторів довкілля

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL7, TRL6

На замовлення здійснюється виготовлення і надається консультативна допомога щодо використання біопрепарату

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

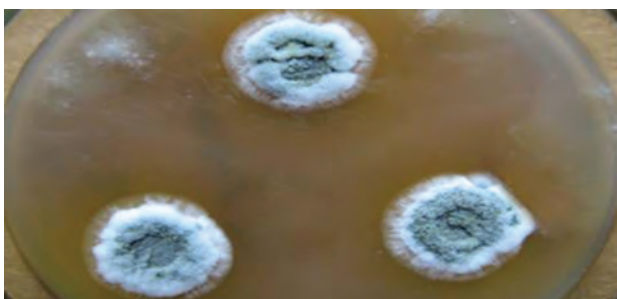
Контактна інформація

Коць Сергій Ярославович, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України, +38 044 257 31 08, e-mail: azot@ifrg.kiev.ua

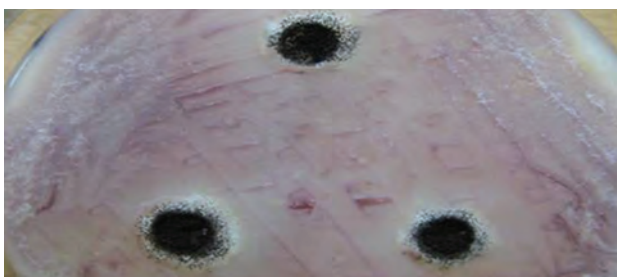
БІОНАНОМАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Пригнічення розвитку. *Alternaria alternate*
Trichoderma hamatum

Пригнічення розвитку. *Botrytis cinerea*
Penicillium rubrum Stoll. 33P-39,0 мм

Пригнічення розвитку. *Fusarium colmarum*
Aspergillus niger. 33P-21 мм

Пригнічення розвитку. *Aspergillus clavatus*
Penicillium implicatum

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України,
+38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

Призначення

Для використання в аграрному виробництві та органічному землеробстві з метою забезпечення стійкості рослин на ранніх стадіях їхнього розвитку, регуляції чисельності шкідливих видів фітофагів, підвищення стійкості рослин до абіотичних і біотичних стрес-факторів

Характеристики

Фунгіцидна композиція на основі штаму *Penicillium roseopurpureum* та нанорозмірних часток анальциму характеризується широким спектром пролонгованої дії. Норма внесення біонаноматеріалу – 50 л/га залежно від біологічних особливостей рослин і кліматичних умов

Переваги

Аналогічні розробки в світі відсутні. Арсенал фунгіцидів, які використовують у рослинництві, постійно зростає і оновлюється, що обумовлено, головним чином, розвитком резистентності патогенних мікроорганізмів до цих сполук. Використання біонаноматеріалів сприятиме отриманню високоякісної продукції та унеможливить забруднення ґрунтів агробіоценозів токсичними сполуками. Розроблено структурну схему технологічної лінії з виробництва біонаноматеріалів. Біонаноматеріали на основі штаму *P. roseopurpureum*, що продукує курвуларін, і анальциму перспективні для використання не лише в аграрному виробництві, а й у медицині

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL6, TRL5

На замовлення здійснюється виготовлення суміші

БІОПРЕПАРАТ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ В РОСЛИННИЦТВІ «АЗОГРАН»

Призначення

Комплексний бактеріальний препарат, здатний значно покращувати енергію проростання насіння, формування проростків, ріст і розвиток рослин, захищає їх від фітопатогенів і деяких видів фітофагів, суттєво підвищує урожайність

Характеристики

Препарат створений на основі високоактивних штамів азотфіксуючих бактерій *Azotobacter vinelandii* і фосфатмобілізувальних бактерій *Bacillus subtilis*. Він містить клітини цих бактерій і комплекс біологічно активних речовин, що синтезовані цими штамми. «Азогран» випускається в рідкій, сипкій та гранульованій формі. Сумісний із агрохімікатами та мікробними біопрепаратами. Термін зберігання 1 рік за температури -10...+30 °С. «Азогран» безпечний для людей, бджіл, тварин і навколишнього середовища

Переваги

Відрізняється від аналогів широким спектром дії. «Азограну», крім азотфіксації та фосфатмобілізації, властива яскраво виражена протибактеріальна, противірусна, протигрибкова дія, а також рістстимулювальна. «Азогран» підвищує врожайність рослин на 18–37 % та покращує якість сільськогосподарської продукції

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL8, TRL9

За ліцензійною угодою передаються штами культур, науково-технічна документація, можуть бути надані консультації

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Курдиш Іван Кирилович, Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України, +38 044 526 90 11, Kurdish@serv.imv.kiev.ua

БІОПРЕПАРАТ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ В РОСЛИННИЦТВІ «ГАУПСИН»

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL8, TRL9

За ліцензійною угодою передаються штами бактерій, науково-технічна документація, можуть бути надані консультації

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Авдєєва Лілія Василівна, Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України, +38 044 526 24 09, e-mail: avdeeva_liliya@ukr.net

Призначення

Комплексний біопрепарат «Гаупсин» використовується для захисту зернових, технічних, овочевих, плодово-ягідних культур, у лісопарковому господарстві від шкідників і збудників захворювань. Застосовується для обробки насіння, посадкового матеріалу і для обприскування після вегетації. Є також ефективним для обробки урожаю перед закладанням на зберігання

Характеристики

Складається з двох штамів *Pseudomonas chlororaphis subsp. aureofaciens* УКМ В-111 та УКМ В-306. Створений на їх основі препарат є культуральною рідиною обох штамів певної концентрації, одержаних у результаті сумісного вирощування. «Гаупсин» сумісний із хімічними засобами за виключенням ртуть- та мідьвмісних. Може використовуватись у бакових сумішах та разом із хімічними засобами захисту рослин

Переваги

Характеризується одночасно високою ентамопатогенною, антифунгальною, антибактеріальною та противірусною дією, сприяє збільшенню посухостійкості рослин на 30–50 %.

«Гаупсин» пом'якшує вплив на рослини стресових факторів — посухи, опіків хімічними засобами

БІОПРЕПАРАТ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ В РОСЛИННИЦТВІ «ЕКОВІТАЛ»

Призначення

Комплексний високоефективний препарат для передпосівної обробки насіння бобових (сої, гороху, нуту та ін.) для підвищення їх продуктивності

Характеристики

Складається з комплементарних штамів азотфіксуювальних ризобій (*Rhizobium* або *Bradyrhizobium*, або *Sinorhizobium*) і штаму фосфатмобілізувальних бактерій *Bacillus megaterium*. Для кожного виду бобових застосовують «Ековітал» на основі відповідних штамів бульбочкових бактерій. Препарат спричиняє позитивну післядію на родючість ґрунтів

Переваги

Єдиний комплексний інокулянт на основі асоціації природних штамів ризобій і фосфатмобілізувальних бактерій вітчизняної селекції, здатних краще виявляти свої властивості за екстремальних факторів місцевих кліматичних умов та фізико-хімічних особливостей ґрунтів. Збалансований за біосинтетичною активністю штамів та за спектром мікробних метаболітів, відзначається високою стабільністю, конкурентоспроможністю відносно аборигенних ризобій, є ефективним для перспективних районуваних сортів та різних ґрунтів. «Ековітал» захищає рослини від захворювань і стресів, сприяє збільшенню врожайності на 17–38%. Якість біопрепарату відповідає вимогам екологічної безпеки і органічного землеробства. Сумісний з фунгіцидами (Максим Стар, Максим XL 035 FS, Кінто дуо, Вітавакс 200 ФФ, Фундазол), гербіцидами та інсектицидами

1

2

Загальний вигляд і коренева система сої сорту Київська 27 за різних варіантів інокуляції: 1 – контроль (без інокуляції); 2 – комплексна інокуляція «Ековіталом»

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL8, TRL9

За умовами ліцензійного договору передаються штами мікроорганізмів, науково-технічна документація, можуть бути надані консультації

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Титова Людмила В'ячеславівна, Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України, +38 066 992 04 11, e-mail: ltytova.07@gmail.com

БІОТЕХНОЛОГІЇ ПРОМИСЛОВОГО КУЛЬТИВУВАННЯ ЦІННИХ ЇСТІВНИХ ТА ЛІКАРСЬКИХ ГРИБІВ В УМОВАХ УКРАЇНИ

Плодоношення *Agrocybe aegerita*

Плодоношення *Hericium erinaceus*

Плодоношення *Pleurotus eryngii*

Призначення

Отримання плодових тіл їстівних та лікарських грибів як високоякісного харчового продукту, основи для БАДів, косметичних засобів тощо

Характеристики

Процес включає вирощування посівного міцелію відібраних високопродуктивних штамів, формування складу і процедуру підготовки елективного субстрату з відходів агропромислового комплексу та лісової промисловості, інокуляцію, вирощування міцелію і плодових тіл у субстратних блоках у контрольованих умовах мікроклімату, умови сушки, подрібнення, екстракції біологічно активних речовин для використання для БАД і косметичних засобів тощо

Переваги

Аналогів в Україні немає. Нові види грибів для промислового культивування. Висока продуктивність, екологічна безпека і чистота продукції, ефективне використання відходів сільського та лісового господарства

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

На замовлення здійснюється передання технологічної документації, навчання персоналу та забезпечення контролю технологічного регламенту

Охорона інтелектуальної власності

IPR1

Контактна інформація

Бісько Ніна Анатоліївна, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України,
+38 097 181 00 05, e-mail: bisko_nina@ukr.net

БІОТЕХНОЛОГІЯ ПРИСКОРЕНОГО ОДЕРЖАННЯ НОВИХ ФОРМ М'ЯКОЇ ПШЕНИЦІ ІЗ ПІДВИЩЕНОЮ СТІЙКІСТЮ ДО ОФІОБОЛЬЗОЇ КОРЕНЕВОЇ ГНИЛІ І ВОДНОГО ДЕФІЦИТУ

Призначення

Дану біотехнологію можна застосовувати з метою створення нових та поліпшення наявних сортів м'якої пшениці

Характеристики

Біотехнологія має такі основні елементи: отримання калюсних культур із експлантів апікальних меристем пагонів проростків; використання культурального фільтрату збудника офіобольозу та маніту як селективних чинників, застосування оригінальних живильних середовищ для калюсоутворення та регенерації; проведення клітинної селекції за певними схемами, перевірку в лабораторних та вегетаційних умовах на комплексну стійкість до стресових чинників

Переваги

Біотехнологія дозволяє підвищити коефіцієнт розмноження, збільшити кількість рослин-регенерантів та скоротити час одержання цінних форм. Сприяє отриманню вихідного селекційного матеріалу м'якої пшениці, стійкого до комплексу абіотичних та біотичних стресових чинників

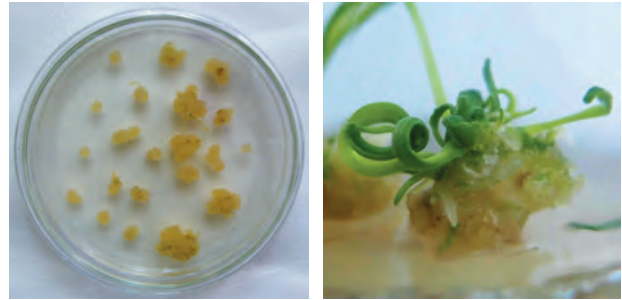
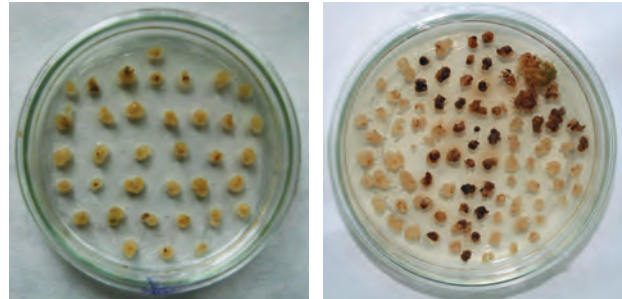
Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL5, TRL5

На замовлення здійснюється науковий супровід

Контактна інформація

Дубровна Оксана Василівна, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України, +38 067 503 87 30, e-mail: dubrovny@ukr.net

Отримання рослин пшениці, стійких до комплексу стресових чинників, методом клітинної селекції

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

ВОДНІ ПОЛІУРЕТАНОВІ ДИСПЕРСІЇ

Захисне покриття посівного матеріалу (пшениці)

Гранульований гумус

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Призначення

Плівкоутворювальні водні поліуретанові дисперсії і полімерні матеріали на їх основі можуть бути використані як: захисні та імуностимулювальні покриття посівного матеріалу та рослин у сільському господарстві; антитранспіранти для зменшення водного дефіциту та оптимізації продукційного процесу зернових культур в умовах посухи; зв'язувальні для гранулювання БАР

Характеристики

Стабільні за довготривалого зберігання (не менше 1 року) і розведенні водою (1 : 100). Утворюють прозорі міцні еластичні плівки.

Міцність при розриві, МПа	10 – 50
Відносне видовження, %	150 – 1400

Переваги

Розроблені дисперсії є дешевшими ніж відомі аналоги завдяки заміні нафтосировини дешевою природно поновлювальною. Використання дисперсій дає змогу зменшити водозатрати в умовах землеробства, підвищити екологічну якість сільськогосподарської продукції та знизити екологічне навантаження на довкілля

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL6, TRL6
На замовлення здійснюється виготовлення та постачання невеликих партій плівкоутворювальних водних дисперсій

Контактна інформація

Савельєв Юрій Васильович, Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України,
+38 044 559 73 95, e-mail: yuri2savelyev@gmail.com

ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНІ МІКРОЕЛЕМЕНТНІ КОМПЛЕКСИ

Призначення

Мікроелементні комплекси для підживлення сільськогосподарських рослин в умовах великомасштабного товарного виробництва і на приватних садово-городніх ділянках. Застосовуються для передпосівної обробки насіння і підживлення вегетаційних рослин з метою підвищення продуктивності і стійкості до несприятливих чинників довкілля

Характеристики

Мікроелементні комплекси включають 18 біогенних мікро- та ультрамікроелементів, хелатованих природними органічними кислотами. Препарати сумісні з більшістю пестицидів і рідких макродобрив та суттєво підвищують ефективність їх використання, нешкідливі для комах-запилювачів і ґрунтової біоти

Переваги

Порівняно з аналогами, що використовують синтетичні хелатувальні агенти, карбоксилатні мікроелементні комплекси вирізняються високою ефективністю, екологічною безпечністю, можливістю використання в органічному землеробстві відповідно до сертифікату «ОРГАНІК-СТАНДАРТ»

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL5, TRL6
Виробництво мікроелементних комплексів готове до впровадження і може бути налагоджене у промисловому масштабі. На замовлення користувачам можуть бути надані консультації

Контактна інформація

Стасик Олег Остапович, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України, +38 067 389 71 65, e-mail: o.stasik@yahoo.com

Упаковка препарату «Аватар-1» на 1 л (ліворуч) та 10 л

Посіви пшениці, оброблені препаратом «Аватар-1»

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

ЖИВИЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ ІНДУКЦІЇ РИЗОГЕНЕЗУ ГЛОДУ ЗЕЛЕНОМ'ЯСОГО (*CRATAEGUS CHLOROSARCA* MAXIM)

Ризогенез глоду зеленом'ясого
(*Crataegus chlorosarka* Max.)

Призначення

Живильне середовище призначено для прямої регенерації *in vitro* ризогенезу рослин роду *Crataegus* L. і надає широкі можливості для збереження генофонду рослин, створення вихідного селекційного матеріалу та їх швидкого масового розмноження в декоративному садівництві, плодівництві та селекції

Характеристики

Живильне середовище створено з використанням базового живильного середовища Мурасіге–Скута у власній модифікації. Воно доповнено вітамінами (B₁, B₅, B₆, PP, C) в іншому співвідношенні та ауксином – β-ІМК, також зменшена кількість макро- та мікросолей і азотовмісних речовин

Переваги

Використання живильного середовища скорочує до 1–2 тижнів процес коренеутворення, підвищує в шість разів укоріненість пагонів, що суттєво збільшує вихід отримання садивного та вихідного матеріалу

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL6, TRL6

На замовлення здійснюється виготовлення живильного середовища для ризогенезу глоду зеленом'ясого (*Crataegus chlorosarka* Max.), можливе навчання персоналу

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR3

Контактна інформація

Вернюк Людмила Іванівна, Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України,
+38 047 443 65 15, e-mail: ndp.sofiyivka@gmail.com

ЖИВИЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ РОЗМНОЖЕННЯ ЦЕРЦИСА КИТАЙСЬКОГО (*CERCIS CHINENSIS* BUNGE) *IN VITRO*

Призначення

Живильне середовище призначено для підвищення регенераційного потенціалу експлантів і збільшення коефіцієнта розмноження *C. chinensis* і надає широкі можливості для збереження генофонду рослин, одержання масового морфологічно та генетично однорідного посадкового матеріалу цього виду в інтродукції рослин і декоративному садівництві

Характеристики

Живильне середовище створено з використанням базового живильного середовища Мурасіге-Скуга у власній модифікації, у складі якого зменшено вміст амонію азотнокислого (NH_4NO_3) та калію азотнокислого (KNO_3), а в амінокислотному складі зменшено вміст амінооцтової кислоти (гліцину).

Вітамінний склад доповнено вітамінами С та B_5 , а склад регуляторів росту змінено додаванням 6-БАП та 2,4-Д

Морфогенез церциса китайського (*Cercis chinensis* Bunge) *in vitro*

Переваги

Використання живильного середовища прискорює на шість діб початок морфогенезу, збільшує з 3,0 до 4,99 коефіцієнт розмноження, з 2,5 до 3,2 шт. — середню кількість експлантів, а з 23,8 до 31,2 мм — їхню середню довжину, що суттєво збільшує вихід отримання посадкового та вихідного матеріалу

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL6, TRL6

На замовлення здійснюється виготовлення живильного середовища для морфогенезу церциса китайського (*Cercis chinensis* Bunge) *in vitro*, можливе навчання персоналу

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR3

Контактна інформація

Вернюк Людмила Іванівна, Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України, +38 047 443 65 15, e-mail: ndp.sofiyivka@gmail.com

ЗИМОСТІЙКІ СОРТИ ТРОЯНД

Сорт троянди «Вінтаж»

Сорт троянди «Хортиця»

Призначення

Сорти можуть бути використані в садово-парковому будівництві та міському озелененні

Характеристики

Сорти троянд «Хортиця» та «Вінтаж» характеризуються високою морозостійкістю (до -30°C) та призначені для п'ятої зони морозостійкості.

Головні характеристики цих сортів: кущі 2,5 м заввишки, квітки жовтого кольору, раннє рясне цвітіння.

Сорти троянд «Хортиця» та «Вінтаж» занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

Укладання ліцензійних угод на використання сортів для промислового виробництва. Надаються матеріал для розмноження і консультації щодо культивування та використання

Переваги

Рослини не треба вкривати на зиму, що суттєво зменшує трудовитрати та вартість робіт з догляду за трояндами. Запропоновані сорти мають вищі показники декоративності, ніж відомі зимостійкі сорти канадської селекції

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

КОМПЛЕКСНИЙ БІОПРЕПАРАТ ДЛЯ РОСЛИННИЦТВА «АВЕРКОМ»

Призначення

Біопрепарат інсектицидної, акарицидної, нематоцидної контактної дії для захисту сільськогосподарських культур від шкідників. Також має фітозахисні, рістстимулювальні, адаптогенні і антистресові властивості. Застосовується для отримання екологічно безпечної органічної продукції. Можливе внесення у ґрунт з метою його санації

Характеристики

Препарат створений на основі біологічно активних речовин ґрунтового стрептоміцету *Streptomyces avermitilis*. До його складу входить комплекс авермектинів, амінокислоти, вітаміни групи В, ліпіди, фітогормони-стимулятори і полісахарид біологічного походження, який діє як еліситор, що підсилює фітостимулювальну і імунomodулювальну дію препарату. Сумісний з агрохімікатами та мікробними біопрепаратами. Термін зберігання 2–3 роки за температури $-10...+30$ °С. Відповідає санітарно-гігієнічним нормам, не проявляє сенсibiliзаційної і мутагенної дії, швидко розкладається, що перешкоджає накопиченню авермектинів в насінні, плодах і ґрунті

Вирощування огірків у закритому ґрунті звичайним способом (контроль, ліворуч) та із застосуванням «Аверкому»

Переваги

Відрізняється від відомих аналогів вмістом збалансованого комплексу авермектинів антипаразитарної, акарицидної, нематоцидної дії та біологічно активних речовин фітозахисної, адаптогенної, рістстимулювальної дії природного походження. Відсутність у препараті хімічних модифікацій дозволяє уникнути появи резистентності у шкідників

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL8, TRL9

За ліцензійною угодою передаються штамми культур, науково-технічна документація, можуть бути надані консультації

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Білявська Людмила Олексіївна, Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України, +38 044 526 34 79, e-mail: bilyuvskal@ukr.net

КРЕМНІЄВМІСНІ СУМІШІ ДЛЯ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ ҐРУНТІВ

Дослід. Розвиток цукрових буряків із насіння, дражованого та інкрустованого природними мінералами

Контроль. Розвиток цукрових буряків із насіння, дражованого та інкрустованого стандартною сумішшю

Призначення

Суміш може бути використана в різних ґрунтово-кліматичних зонах для: підвищення родючості піщаних ґрунтів; детоксикації ґрунтів, забруднених важкими металами, радіонуклідами, органічними сполуками; збереження вологи в ґрунтах із різними характеристиками; надання ґрунтовій екосистемі спроможності до самовідновлення; адаптації різних видів рослин до посухи

Характеристики

Норма внесення суміші – 300–600 кг/га залежно від її складу, характеристик ґрунтів та біологічних особливостей рослин. Застосування суміші передбачає оптимізацію і збалансування ґрунтових процесів шляхом штучного моделювання співвідношення між моно- і полікремнієвими кислотами; збереження вологи в ґрунті, стимуляцію росту та розвитку рослин і підвищення їх адаптації до будь-яких стрес-факторів

Переваги

Можливість використання для виробництва суміші вторинної сировини та кремнієорганічних мінералів. Наявність сировинної бази для виробництва кремнієвмісних сумішей практично в усіх країнах світу і проста технологія їх виробництва роблять цей продукт конкурентоспроможним, дешевим, безпечним для довкілля. Для внесення препарату використовується стандартне обладнання з дотриманням технології внесення низьких норм

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL8, TRL7
На замовлення здійснюється виготовлення суміші

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

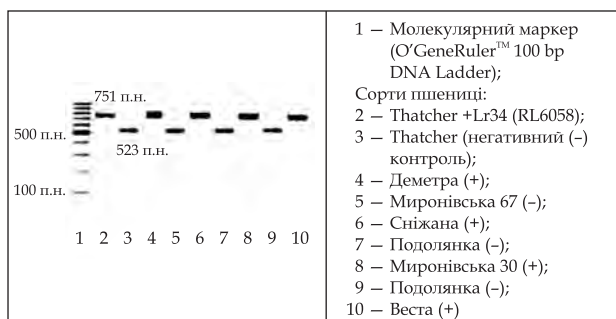
МЕТОД ВИЯВЛЕННЯ ГЕНІВ СТІЙКОСТІ ДО НАЙБІЛЬШ ШКОДОЧИННИХ ВИДІВ ІРЖІ (РІД *PUCCINIA*) У ПШЕНИЦІ ТА ІНШИХ ЗЛАКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНОГО АНАЛІЗУ

Призначення

Виявлення сортів пшениці та інших злаків, стійких до різноманітних видів іржі, для подальшого їх використання у селекції та сільському господарстві

Характеристики

Запропоновано спосіб, який дає змогу здійснювати ідентифікацію генів стійкості до різних видів іржі – бурої (*Lr34*), стеблової (*Sr2* та *SrCad*) і жовтої (*Yr36* та *Yr10*), а також визначати алельні стани цих генів за допомогою молекулярно-генетичних маркерів

751 п.н. Lr 34 (+) – наявність стійкості до бурої іржі
523 п.н. Lr 34 (-) – відсутність стійкості до бурої іржі

Виявлення генів стійкості до бурої іржі за допомогою молекулярно-генетичного аналізу

Переваги

У порівнянні з наявними аналогами розроблений спосіб ідентифікації та визначення алельного стану генів стійкості до різних видів іржі у генотипах злаків потребує меншої кількості часу та матеріалів, необхідних для аналізу

Листя пшениці, що уражена бурою іржею

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

На замовлення виконується аналіз зразків злаків (наприклад, сортів пшениці), надаються рекомендації щодо подальшого їх використання у селекції та сільському господарстві

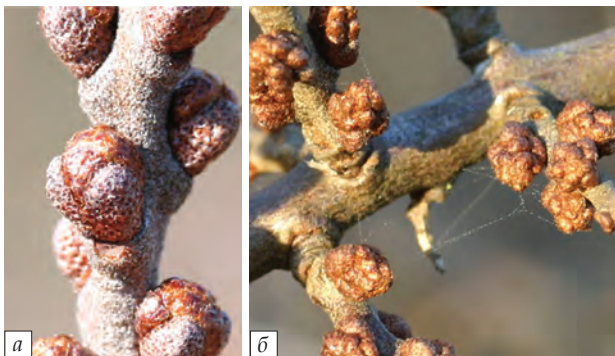
Охорона інтелектуальної власності

IPR1

Контактна інформація

Блум Ярослав Борисович, Державна установа «Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України», +38 044 434 37 77, e-mail: cellbio@cellbio.freenet.viaduk.net

МЕТОД ВИЯВЛЕННЯ СТАТЕЙ У РОЗДІЛЬНОСТАТЕВИХ ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН

Квіткові бруньки обліпихи (*Hippophae rhamnoides*):
а – маточкова особина, б – тичинкова особина

Фрагмент кори осики звичайної (*Populus tremula*):
а – маточкова особина, б – тичинкова особина

Розміщення гілок на стеблі у гінго Білоба:
а – маточкова особина, б – тичинкова особин

Призначення

Метод може бути використаний в ландшафтному будівництві, для озеленення мегаполісів та для комерційних структурах з розмноження, вирощування та продажу декоративних рослин з метою виявлення сіянців певної статі (чоловічої) у деревних рослин, що мають значну перевагу в озелененні міст для створення паркових насаджень, також особин певної статі для вивчення стійкості до екстремальних чинників середовища у прикладній ботаніці

Характеристики

Диференціація статі на маточкові та тичинкові особини роздільностатевих декоративних рослин на ранніх етапах онтогенезу

Переваги

Метод дозволяє виявляти нові діагностичні ознаки розподілу статей у рослин. Запропонований метод перспективний для деревних роздільностатевих рослин

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL2
На замовлення здійснюється визначення діагностичних ознак розподілу статей роздільностатевих рослин до генеративного періоду їхнього розвитку

Охорона інтелектуальної власності

IPR2

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України,
+38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

НОВА КУЛЬТУРА — ЩАВНАТ

Призначення

Для використання в аграрній галузі, енергетичній і харчовій промисловості з метою виробництва твердого біопалива та біогазу, високоцінних харчових продуктів і збалансованих кормів

Характеристики

Багаторічна (до 10 років), ультрарання культура. Сорти «Румекс ОК-2», «Київський ультра», «Наставник» селекції НБС занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Урожайність біосировини, т/га:	
за перше скошування	76–82
отави	23–25
Вміст протеїну, %	30–40 (на абс. сух. реч.)
Вміст аскорбінової кислоти, мг %	650–700
Вихід умовного біопалива, т/га	12–15
Енергетична продуктивність, ГКал/га	65–80
Розрахунковий вихід біогазу, м ³ /га	15 000–16 000

Щавнат, сорт «Румекс ОК-2»

Щавнат, сорт «Київський ультра»

Переваги

Нова культура немає аналогів. Порівняно з щавлем овочевим зелень має у 2–3 рази нижчу кислотність та на 30–40 % більше протеїну і вітамінів. За ранньостиглістю перевищує всі відомі культури. Переважає за продуктивністю фітомаси, екологічною стійкістю, багатоукісністю (до 4-х разів). Потребує мінімальних матеріально-технічних та енергетичних витрат

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3
Укладання ліцензійних угод на використання сортів для промислового виробництва. Надаються посівний матеріал і консультації щодо культивування та використання

Продукція з рослин щавнату

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

НОВИЙ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИЙ ЕФЕКТИВНИЙ ПРЕПАРАТ АЦИЛГОМОСЕРИНЛАКТОН (АГЛ) ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ТА СТРЕСОСТІЙКОСТІ АГРАРНИХ КУЛЬТУР

Вплив праймування на перезимівлю *Triticum aestivum* L., сорту Ятрань 60: рослини, вирощені з не праймованого насіння

Вплив праймування на перезимівлю *Triticum aestivum* L., сорту Ятрань 60: рослини, вирощені з праймованого ацилгомосеринлактоном насіння

Призначення

Аграрне виробництво, передпосівна обробка насіння для підвищення врожайності та стресостійкості культур

Характеристики

Новий клас молекул-медіаторів бактеріального походження. Створений на їхній основі препарат є порошкоподібною речовиною, для праймування насіння використовується у вигляді водного розчину

Переваги

Препарат не має аналогів у вітчизняній та світовій практиці. Склад природного походження, екологічно чистий, безпечний для здоров'я людини. Використання АГЛ для передпосівної підготовки насіння за технологією праймування значно ефективніше ніж обробка хімічними речовинами

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL4, TRL3

На замовлення клієнтів здійснюється хімічний синтез препарату і праймування насіння

Охорона інтелектуальної власності

IPR2

Контактна інформація

Бабенко Лілія Михайлівна, Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України,
+38 044 224 10 64, +38 050 358 27 90, e-mail: lilia.babenko@gmail.com

НОВІ ВИСОКОПРОДУКТИВНІ СОРТИ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ

Призначення

Агропромисловий сектор.
Насіннєві господарства України
та країн ближнього зарубіжжя

Характеристики

За рівнем продуктивності та напрямом використання нові сорти розподіляються на дві групи: короткостеблові, високоінтенсивні сорти та середньорослі сорти універсального використання. Сорти першої групи на високому та оптимальному фоні мінерального живлення забезпечують отримання максимальних урожаїв. Сорти другої групи в екстремальних умовах вирощування забезпечують отримання оптимальних урожаїв, не зменшуючи різко нижній поріг продуктивності

Новий високоінтенсивний сорт озимої пшениці Астарта

Новий сорт озимої пшениці універсального використання Даринка Київська

Переваги

Перевагою новостворених сортів озимої м'якої пшениці є висока продуктивність, поєднана з комплексною стійкістю до несприятливих факторів довколишнього середовища

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL6, TRL8

Пропонується оригінальний насіннєвий матеріал, науковий супровід і спільне вирощування з укладанням ліцензійних угод

Охорона інтелектуальної власності

IPR3, IPR5

Контактна інформація

Оксьом Володимир Полікарпович, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України,
+38 066 342 60 61, +38 096 566 71 40, e-mail: oksem_vova@ukr.net

НОВОІНТРОДУКОВАНІ ВИДИ ДЕКОРАТИВНИХ ТІНЕВИТРИВАЛИХ БАГАТОРІЧНИХ ТРАВ'ЯНИСТИХ РОСЛИН ДЛЯ РІЗНОПЛАНОВИХ ТЕМАТИЧНИХ САДОВО-ПАРКОВИХ КОМПОЗИЦІЙ

Первоцвіт (примула) Юлії

Брунера великолиста

Призначення

Декоративне садівництво та озеленення затінених ділянок для формування тематичних квітничково-декоративних композицій: сезонні композиції; географічні композиції; ботанічні композиції; екологічні композиції; сади безперервного цвітіння. Екологічно-ботанічна просвітницька робота в ботанічних садах, дендропарках, у декоративних садах навчальних установ

Характеристики

Висока диференціація біолого-екологічних особливостей і декоративно-цінних ознак рослин. Тіневитривалі. Стійкі до збудників хвороб і шкідників. Зимостійкі. Позитивно реагують на умови культури

Переваги

Підвищує загальну декоративність і стійкість ландшафтних композицій затінених територій. Розширює можливість створення за короткий час експозиційно-пізнавальних ділянок. Залучення не використаних площ під пологом наявних деревних насаджень

Анемона хубейська

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

На замовлення здійснюється розробка тематичних композицій і підбирання відповідного асортименту тіневитривалих декоративних трав'янистих рослин; вирощується посадковий матеріал

Охорона інтелектуальної власності

IPR2

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

ПОРТАТИВНИЙ КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРИЛАД СІМЕЙСТВА «ФЛОРАТЕСТ»

Призначення

Прилад призначений для використання у «розумному» сільському господарстві, прецизійному землеробстві, промислового садівництві, екологічному моніторингу, для експрес-діагностики впливу стресових факторів природного і техногенного походження на стан рослин, що дає змогу вжити своєчасні заходи щодо збереження врожаю, економії водних і енергетичних ресурсів і захистити рослину від дії несприятливих факторів довкілля

Характеристики

Довжина хвилі опромінювання листка живої рослини, нм	450–470
Максимальна інтенсивність опромінювання, мкд	5000
Довжина хвилі випромінювання листка живої рослини, нм	670–770
Похибка вимірювання, %	≤5
Маса комп'ютерного блока, кг	0,5
Маса виносного оптичного сенсора, г	40

Переваги

Немає аналогів в Україні. В 2–3 рази дешевший від закордонних аналогів, може бути запрограмований відповідно до потреб користувача та модернізований шляхом використання змінних сенсорів

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL7, TRL8
За ліцензійною угодою здійснюється виготовлення, постачання та гарантійне обслуговування приладу, а також навчання персоналу

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Ershov Serhii Володимирович, Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України, +38 044 526 41 78, e-mail: ErshovSV@nas.gov.ua

ПРОТРУЮВАЧ НАСІННЯ СУЛЬФОКАРБАТІОН-К (СКК)

Призначення

Препарат для протруювання насіння цукрових буряків, пшениці, кукурудзи, гречки, проса, ріпаку, ячменю, фунгіцид для боротьби з фітофторозом картоплі

Характеристики

Малотоксичний фунгіцид контактної дії, пройшов повний цикл випробувань і був зареєстрований в Україні. Препарат – розчинний у воді порошок, що містить не менше 950 г/кг діючої речовини. Розроблено технологічні регламенти основних і допоміжних стадій

Переваги

Застосування протруювача насіння СКК дозволяє за значно менших (у 2–20 разів) нормах витрат забезпечити захист рослин від хвороб і одержувати на 10–60 % більші врожаї, скоротити на 20–50 % витрати на обробку насіння пшениці. СКК за ефективністю не поступається кращим світовим аналогам. Процес виготовлення СКК екологічно безпечний

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL8, TRL8
Пропонуються зразки препарату і технологія його виробництва

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR3

Контактна інформація

Шкарапута Леонід Миколайович, Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України, +38 044 559 66 47, +38 067 549 57 20, e-mail: shkaraputa@bpci.kiev.ua

РАНЬОЛІТНЬОКВІТУЮЧІ СОРТИ ЛІЛІЙНИКА

Сорт «Веселий Гном»

Призначення

Декоративне садівництво та озеленення: монокультурні сади, міксбордери, групові насадження, сади безперервного цвітіння, оформлення водойм

Характеристики

Створені на основі гібридизації інтродукованих культиварів. Диплоїдні, міцно- та напівсплячі. Час цвітіння: ранній – I–II декада червня. Початок вегетації: ранній та середній – березень, початок квітня. Квітки за типом: прості та повні. Кольорова група – червона, пурпурова, жовта. Наявність візерунка на частках оцвітини. Сорти «Леся», «Ранок Ельфа», «Веселий Гном», «Царівна», «Пісня Хорса», «Родзинка» занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні

Сорт «Ранок Ельфа»

Сорт «Леся»

Переваги

Зацвітають у ранньолітній період, який відзначається незначною різноманітністю декоративно квітучих рослин, у тому числі сортів лілійника, основна кількість яких зацвітає в I декаді липня. Відзначаються високою ясністю та продуктивністю цвітіння, великим коефіцієнтом вегетативного розмноження, високою зимостійкістю, стійкістю до хвороб і шкідників

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL5, TRL4

Пропонується посадковий матеріал отриманих сортів для комерційного використання. Надається консультативна допомога

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТ «ГЕЛІОС» ЩИРИЦІ ХВОСТАТОЇ

Щириця, сорт «Геліос», фаза бутонізації

Щириця, сорт «Геліос», фаза плодоношення

Щириця, сорт «Геліос», насіння

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України,
+38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

Призначення

Рекомендований для комплексного використання. Насіння щириці, що має одні з найкращих показників якості та кількості білка, містить цінну олію, сквален та інші біологічно активні сполуки, слугує сировиною для харчової, лікарської і косметичної галузей. Молоді рослини використовують як овочі. Надземна біомаса є цінним кормом для сільськогосподарських тварин, а також лікарською сировиною. Під час цвітіння — високопродуктивний перганос для медоносної бджоли. Рослини декоративні у зрізі і у квітниках

Характеристики

Суцвіття великі, оранжевого забарвлення. Листки великі, овальні, оранжево-зелені. Насіння світлого кольору. Сорт «Геліос» внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Висота рослин, см	200–220
Урожайність насіння, т/га	0,9–1,0
Зеленої маси у фазу бутонізації, т/га	100–110
Достигання насіння, діб	100–110
Олії в насінні, %	6,26
Сквалену в олії, %	10

Переваги

Сорт стійкий до посухи, хвороб та вилягання. Перевищує аналоги за вмістом сквалену в олії та високою продуктивністю

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

Укладання ліцензійних угод на використання сорту для промислового виробництва. Надаються посівний матеріал і консультації щодо вирощування рослин

СОРТ «ДІЄТИЧНИЙ» ТОПІНАМБУРА ЯК ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНА СИРОВИНА ОВОЧІВНИЦТВА

Призначення

Сорт може бути використаний для: харчової промисловості як альтернатива традиційним овочевим аналогам; медицини та дієтології — природне джерело інуліну, вітамінів та інших важливих біологічно активних сполук, спрямованих на оздоровлення організму

Характеристики

Багаторічна високопродуктивна рослина. Бульби формуються на підземних укорочених пагонах (столонах) по 20–25 шт. на одній рослині. Мають кулясту або видовжено-овальну форму, рожевого забарвлення. Маса однієї бульби близько 120 г, урожайність — 45,0 т/га. Невиблаглива рослина щодо ґрунтів та умов вирощування, стійка проти несправжньої борошнистої роси, добре зимує. Розмножується бульбами за норми посадки — 1,0 т/га. Для уникнення зниження товарності бульб через зменшення їхнього розміру, розсаджують кожні 2 роки. Сорт «Дієтичний» внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні

Топінамбур, сорт «Дієтичний»

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL6

На замовлення здійснюється розмноження оригінального посадкового матеріалу, надаються рекомендації щодо вирощування та використання даного продукту

Переваги

Бульби сорту містять сухої речовини — 20,6 %, протеїну — 3,2 %, мінеральних речовин — 1,1 %, вуглеводів — 18,6 %. Порівняно з іншими представниками цієї групи рослин мають цінні властивості для збалансованого харчування завдяки депонуванню відносно великої кількості інуліну

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR2

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТ «ЖАРИНКА» ФІЗАЛІСА ОПУШЕНОГО — ДЖЕРЕЛО ПЕКТИНУ ТА ЦІННИЙ ДІЄТИЧНИЙ ПРОДУКТ

Призначення

Сорт може бути використаний для харчової промисловості, як у свіжому вигляді (на салати), так і в переробленому (консервування, соління, маринування, варення, желе тощо)

Переваги

Використання сорту дає змогу отримати сировину з підвищеними якісними та кількісними показниками. Має високу харчову цінність порівняно з іншими представниками даного роду і тривалий термін зберігання ягід (близько трьох місяців)

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR2

Характеристики

Однорічна рослина родини пасльонових. Стійкість до хвороб (борошнистої роси), шкідників (колорадський жук), невибагливість до ґрунтів. Стиглі плоди мають бурштиново-жовте забарвлення, солодкий смак і суничний аромат. Сорт «Жаринка» селекції НБС внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Вегетаційний період фізаліса суничного триває, діб	90–120
Урожайність	
плодів, т/га	12,3–12,6
насіння, кг/га	120–180
Норма висіву	
розсадний спосіб вирощування, кг/га	0,5
безрозсадний спосіб вирощу- вання, кг/га	1,5

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL6

На замовлення здійснюється розмноження оригінального насінневого та посадкового матеріалу, надаються рекомендації щодо вирощування даного сорту

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України,
+38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТ «КАНАДЧАНКА» СИЛЬФІЯ ПРОНИЗАНОЛИСТОГО ЯК ДЖЕРЕЛО БІЛКОВОГО КОРМУ

Характеристики

Багаторічна, ранньостигла, морозо- та посухостійка культура. Використовується на силос, сіно і зелений корм. Сорт «Канадчанка» внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Урожайність надземної маси, т/га	90–120
Вміст сирого протеїну, %	19,6–23,0
Вихід протеїну, т/га	2,4–2,6

Призначення

Для використання в аграрному виробництві та декоративному садівництві, як кормова, медоносна, лікарська, декоративна рослина

Переваги

Основна перевага цієї культури – тривале використання (понад 15 років) та висока врожайність. По виходу протеїну з 1 га перевищує кукурудзу і соняшник у 2,0–2,5 рази. Білок сільфії містить повний набір незамінних амінокислот. У регіонах із недостатньою кількістю опадів у літній період сільфій може стати страховою культурою. Завдяки тривалому цвітінню є гарним медоносом та має високий декоративний вигляд

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

Укладання ліцензійних угод на використання сортів для промислового виробництва. Надаються посівний матеріал і консультації щодо культивування та використання

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТ КОТЯЧОЇ М'ЯТИ СИБІРСЬКОЇ «ЧАРОІТА»

Весняне відростання рослин сорту котячої м'яти сибірської «Чароїта»

Цвітіння рослин сорту котячої м'яти сибірської «Чароїта» (ліворуч). Генеративний пагін рослини сорту котячої м'яти сибірської «Чароїта» (праворуч)

Призначення

Напрями використання — ефіроолійний, лікарський, декоративний

Характеристики

Сорт створено методом багаторазового індивідуального відбору. Вихідний матеріал — насіння дикорослих рослин із Республіки Хакасія. Сорт «Чароїта» внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Висота рослин, см	85
Середня тривалість цвітіння, діб	54
Урожайність надземної маси, т/га	26
Вміст ефірної олії (цвітіння), %	1,1
Вміст втіміну С, мг %	228
Вміст каротину, мг %	0,85
Антиоксидантна активність (в метанолі, DPPH), %	92,2

Переваги

Перший вітчизняний сорт котячої м'яти сибірської. Порівняно з сортами зарубіжної селекції, зокрема Souvenir d'Andre Chaudron, вирізняється за морфологічними ознаками, тривалістю та ясністю цвітіння, а також підвищеним вмістом біологічно активних сполук

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

Укладання ліцензійних угод на використання сорту для промислового культивування. Надаються консультації з вирощування рослин на сировину. Забезпечується посадковий матеріал

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТ «СОВСЬКИЙ» САЛАТУ РОМЕН — ВИСОКОПРОДУКТИВНА ОВОЧЕВА КУЛЬТУРА

Характеристики

Однорічна середньостигла салатна рослина. Добре переносить транспортування та зберігання (близько 30 діб), стійкий до ураження хворобами, а також до стрілкування. Сорт «Совський» занесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Технічна стиглість настає через, діб 45–65

Урожайність

голівки, т/га 47,0

листіків, т/га 28,0

Урожайність насіння становить, кг/га 800–1000

Норма висіву, кг/га 6

Призначення

Сорт *Lactuca sativa* var. *romana* Lam., «Sovskiy» може бути використаний у харчовій промисловості та дієтології. Споживається у свіжому та переробленому вигляді

Переваги

На відміну від інших представників цієї групи рослин характеризуються: підвищеним вмістом цукру — 18,82 %, протеїну — 36,74 %, аскорбінової кислоти — 98,03 мг %, каротину — 2,10 мг %, вітаміни групи В, Е, РР, а також інші БАС. Урожайність листків у середньому на 8 т/га вища, ніж у салату звичайного, тому даний сорт дуже перспективний для фермерських та підсобних господарств

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL6

На замовлення здійснюється розмноження оригінального насіннєвого матеріалу, надаються рекомендації щодо вирощування та використання даного продукту

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR2

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ АБРИКОСИ

Сорт «Ботсадівський»

Сорт «Пам'ять Кашенка»

Призначення

Для садівництва, харчової, консервної, кондитерської промисловості, фармакології, косметології. Плоди використовують у свіжому та консервованому вигляді — смачні, ароматні, з гармонійним поєднанням цукрів і кислот. З лікувальною метою застосовують плоди та кісточки завдяки високому вмісту біологічно активних речовин

Характеристики

Плоди — круглі, овальні, оранжевого, жовтого кольору з рум'янцем. Рослини відносно стійкі до шкідників і хвороб. До Державного Реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні занесено два сорти — «Ботсадівський», «Пам'ять Кашенка».

Маса плоду різних сортів, г	
середня	50–65
максимальна	90
Урожайність з одного дерева, кг	50–70
Продуктивний період, років	30–80
Біохімічні показники плодів:	
цукри, %	7,8–10,5
вітамін С, %	3,0–4,6
загальна кислотність, %	1,1–1,6
сухі речовини, %	11,2–14,9
пектин, г/100 г	0,45–0,6

Переваги

Сорти перспективні для використання у північних регіонах, зимостійкі, мають різні строки дозрівання, що дає змогу одержувати плоди протягом усього літа. Селекційний матеріал абрикоса є основою для збагачення сортименту плодкових рослин

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL4
Укладання ліцензійних угод на використання сорту, надаються консультації щодо вирощування рослин. Наявний посадковий матеріал і живці для розмноження

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ АЙВИ

«Грушевидна Шайдарової»

«Дарунок онуку»

Призначення

Для садівництва, харчової, консервної, кондитерської промисловості, фармакогнозії. Плоди айви полівітамінні, вони — джерело макро- (Fe, K, P) і мікроелементів (Cu, Mn, Zn, Co). Плоди, листки, насіння використовують для лікування анемії, гіпертонії, бронхіальної астми, діареї

Характеристики

Плоди — яблукоподібні, грушеподібні, циліндричні — жовтого, оранжевого кольорів. До Державного Реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні занесено п'ять сортів айви: «Академічна», «Дарунок онуку», «№ 18 Кашенка», «Марія», «Студентка».

Середня маса, г	250–500
Біохімічні показники:	
пектинові речовини, %	0,88–1,30
цукри, %	10,0–12,0
органічні кислоти, %	0,25–0,80
вітамін С, мг %	99,0–115,0
поліфеноли, мг %	80,0–153,0
каротин, мг %	15,0–30,0

Переваги

На відміну від аналогів створено зимостійкі сорти, які витримують зниження температури до $-30\text{ }^{\circ}\text{C}$ і щорічно рясно плодоносять, межа культивування айви зсунулася на 500 км на північ

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL4
Укладання ліцензійних угод на використання сорту, надаються консультації щодо вирощування рослин. Найвний посадковий матеріал для створення насаджень і живці сортів для розмноження

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ АКТИНІДІЇ

Актинідія, сорт «Катруся» (ліворуч), сорт «Смарагдова» (праворуч)

Актинідія, сорт «Ювілейна»

Призначення

Для садівництва, харчової, кондитерської та консервної промисловості, фармакогнозії. Плоди з високими смаковими якостями та вмістом біологічно активних сполук, придатні для вживання у свіжому вигляді і для різних способів переробки. Як лікарські засоби використовують усі частини рослин

Переваги

Сорти високоврожайні, зимостійкі з ранніми строками досягання, перспективні для промислової, фермерської та аматорської культури і є основою для збагачення плодово-ягідного асортименту цінними високовітамінними плодами

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

Характеристики

Плоди округлі та видовжено-округлі зеленого, червоно-бурого та рожевого кольорів. Рослини не пошкоджують шкідники, їх не вражають хвороби. Особливо цінують плоди актинідії за вміст специфічного ензиму актинідину. Сорти «Смарагдова», «Ювілейна», «Катруся» та інші (всього 17) занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Маса плоду залежно від сорту становить, г

середня	6–10
максимальна	12–17

Урожай з рослини, кг

50

Біохімічні показники плодів:

вуглеводи, %	10,5–17,2
вміст аскорбінової кислоти, мг %	70–110
загальна кислотність, %	0,5

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL4

Укладання ліцензійних угод на використання сортів для промислового виробництва. Надаються консультації щодо вирощування рослин, забезпечується посадковий матеріал

СОРТИ АЛЬТЕРНАТИВНИХ СИДЕРАЛЬНИХ РОСЛИН ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ФІТОДОБРИВ

Редька олійна, сорт «Либідь»

Осіння розетка тифону, сорт «Обрій»

Призначення

Для аграрного виробництва та органічного землеробства з метою удобрення ґрунту в проміжних та повторних посівах, у садових ценозах і зниження хімічного навантаження на довкілля

Характеристики

Однорічні (ярі та озимі форми) і багаторічні культури (бобові, капустяні та мальвові). Забезпечують 30–60 т/га фітодобрив. Збагачують ґрунт легкорухливими органічними речовинами. Покращують агрофізичні і біологічні властивості ґрунту. Поліпшують поживний режим ґрунту (азот, фосфор, калій та кальцій). Попереджують водну та вітрову ерозію і сприяють снігозатриманню. Як фітосанітари пригнічують бур'яни та патогенну мікрофлору. Знімають алелопатичну ґрунтовому. Сорти «Горлиця», «Оріана», «Рада», «Сильва», «Либідь», «НАНУ-90» занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні

Заробка сидератів

Переваги

Як альтернативні джерела фітодобрива відрізняються від аналогів вищою екологічною пластичністю, маловитратною технологією застосування, ефективністю післядії. Прибуток від 1 т сидерата у три рази вищий, ніж від гною

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

Укладання ліцензійних угод на використання сортів для виробництва фітодобрив. Надаються посівний матеріал і консультації щодо культивування та використання

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ ВИСОКОДЕКОРАТИВНИХ СТІЙКИХ РОСЛИН АСТИЛЬБИ

Сорт «Анюта»

Сорт «Оченята»

Сорт «Лебідонька»

Характеристики

Створені на основі гібридизації інтродукованих культиварів. Час цвітіння — I—III декада червня (дуже ранній, середній, пізній). Тривалість цвітіння — середня. Рослини: за висотою — середні. Суцвіття: за формою — волотеподібне, поникле; за щільністю — пухке, щільне; основне забарвлення — біле, темно-рожеве, фіолетово-рожеве. Сорти високодекоративні, стійкі до агрокліматичних умов. Сорти «Анюта», «Лебідонька», «Оченята», «Хурделиця» занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні

Переваги

Сорти вирізняються поєднанням високої декоративності зі стійкістю до абіотичних факторів, що сприятиме ширшому використанню культури астильби в декоративному садівництві та ландшафтному будівництві

Призначення

Декоративне садівництво та ландшафтне будівництво. Для використання в монокультурних садах, міксбордерах, групових насадженнях, садах безперервного цвітіння, тінювих садах. Селекція астильби. Для створення генофондових колекцій регіональних ботанічних садів та дендропарків

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL5, TRL3

Пропонується посадковий матеріал отриманих сортів для комерційного використання. Надається консультативна підтримка з агротехніки та розмноження

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ ЖИМОЛОСТІ

Сорт «Настуня»

Сорт «Славія»

Характеристики

Плоди — синьо-голубі, овальні, продовгуваті. Регулярне плодоношення. Сорти — зимостійкі, з великими плодами. Відносно стійкі до шкідників і хвороб. Створено два сорти жимолості — «Настуня» і «Славія», які занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Середня маса плоду становить, г	0,9–1,2
Біохімічна оцінка:	
вуглеводи, %	3,5–4,5
Р-вітамінні сполуки, мг %	756–1230
аскорбінова кислота, мг %	50,5–70,9
кислотність	1,8–2,4
дубильні речовини	0,6–0,7
каротин	0,6–0,7
Урожайність куща, кг	1,5–2,6
Продуктивний період, років	20–30

Переваги

Висока зимостійкість. Відсутність гіркоти в плодах. Низький ступінь розпускання бруньок у осінній період. Перспективні для фермерської та аматорської культури

Призначення

Для садівництва, харчової, кондитерської, консервної промисловості, фармакогнозії. Споживання плодів у свіжому вигляді — дуже ранні, смачні, кисло-солодкі, з високим вмістом вітамінів С, В₁, В₉, Р, провітаміну А. Для кондитерської промисловості — сік ягід насиченого червоного кольору може бути застосований як харчовий барвник. Для фармакогнозії — з лікувальною метою використовують плоди, відвари та настойки листків, пагонів, квіток

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL4

Укладання ліцензійних угод на використання сорту, наявний посадковий матеріал і живці для розмноження

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ КАЛИНИ

Сорт «Берегиня»

Сорт «Насолода»

Призначення

Для садівництва, харчової, кондитерської та консервної промисловості, фармакогнозії. Плоди з високим вмістом біологічно активних сполук, придатні для різних способів переробки. Як лікарські засоби використовують усі частини рослин

Переваги

Високопродуктивні солодкоплідні сорти калини звичайної перспективні для промислової, фермерської та аматорської культури, слугують основою збагачення плодово-ягідного асортименту цінними високовітамінними плодами

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Характеристики

Плоди соковиті, червоні кістянки округлої форми, з червоною м'якоттю, середня маса залежно від сорту становить 0,8–1,1 г, в одному щитку нараховується від 60 до 100 плодів. Сорти належать до напівсолодких. Плоди дозрівають у вересні. Сорти калини звичайної «Насолода» та «Берегиня» занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Біохімічні показники плодів:

цукри, %	7,0–8,7
кислоти, %	1,25–1,5
каротини, %	2,6
вітамін С, мг %	60–110

Рівень готовності розробки.

Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL4

Укладання ліцензійних угод на використання сортів для промислового виробництва. Надаються консультації щодо вирощування рослин, забезпечується посадковий матеріал

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТ КАЛІСТЕФУСУ КИТАЙСЬКОГО, СТІЙКИЙ ДО ФУЗАРІОЗУ

Призначення

Сорт може бути використаний у декоративному садівництві та озелененні: місць відпочинку, прибудинкових територій, присадибних ділянок; клумб, рабаток, бордюрів, міксбордерів, модульних квітників, айstrarіїв (садів айстр); контейнерної культури; отримання зрізочної продукції; вирощування в насінницьких цілях

Характеристики

Вихідний матеріал отриманий від вільного запилення з подальшим багатократним індивідуальним відбором на жорсткому інфекційному фоні. Сорт стійкий до фузаріозу. Пізнього строку цвітіння. Рослина колоноподібної форми 40–45 см заввишки. Суцвіття повне, гранатово-червоне. Сорт «Єва» занесений до Державного реєстру сортів рослин України

Суцвіття *Callistephus chinensis* (L) Nees. Сорт «Єва»

Переваги

За своїми властивостями (рясному цвітінню, чистоті забарвлення суцвіть, високій насінній продуктивності) сорт відповідає рівню сучасних селекційних досягнень.

Висока декоративність сорту поєднується з оригінальним забарвленням суцвіття, стійкістю до фузаріозу й можливістю широкого впровадження культивара для різних цілей

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL5, TRL4

Наявний посадковий матеріал (насіння) для промислового використання

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ КИЗИЛУ

Сорт «Лук'янівський»

Сорт «Кораловий Марка»

Сорт «Нижний»

Характеристики

Плоди – овальні, округлі, грушоподібні, пляшкоподібні – червоного, вишневого, жовтого і рожевого кольору. До Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, занесено 14 сортів – раннього, середнього і пізнього строків досягання – з серпня до листопада.

Маса, г

середня	5,0–8,0
максимальна	9,0–10,0

Біохімічні показники:

вуглеводи, %	9,7–15,0
глюкоза, %	4,0–4,5
фруктоза, %	4,0–4,6
пектинові речовини, %	0,73–1,4
загальна кислотність, %	2,2–3,2
аскорбінова кислота, мг %	85,0–153,0
кількість антоціанів, мг %	
у м'якоті	114–198,0
у шкірці	710,0–875,0

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Призначення

Для садівництва, харчової, консервної, кондитерської промисловості.

Споживання плодів у свіжому вигляді.

Для фармакогнозії – свіжі плоди, сік, кора, пагони, листя, коріння використовують як в'яжучий, тонізуючий, протицинготний, протидіабетичний, апетитний засоби

Переваги

Немає аналогів сортів у світі за різноманіттям, кількісними і якісними показниками плодів, урожайністю, зимостійкістю

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL4

Укладання ліцензійних угод на використання сорту, надаються консультації щодо вирощування рослин. Наявний посадковий матеріал для створення насаджень і живці сортів для розмноження

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ КОЗЛЯТНИКА СХІДНОГО ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ВИСОКОЯКІСНИХ КОРМІВ ТА БІОПАЛИВА

Сорт «Кавказький бранець»

Сорт «Салют»

Сорт «Рябчик»

Призначення

Для використання в аграрному виробництві та енергетичній промисловості як кормова, енергетична, медоносна, лікарська та сидеральна рослина

Характеристики

Багаторічна рослина родини бобових. Технічна стиглість настає в першій декаді травня. Використовується як у свіжому, так і у вигляді сінажу та сіна.

Сорт «Кавказький бранець», «Салют», «НБС-75», «Рябчик» занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Урожайність:

надземної маси, т/га	80–90
насіння, кг/га	700–800
Вихід протеїну, т/га	2,5–3,0
Вихід умовного біопалива, т/га	≤ 10
Вихід енергії, ГКал/га	60–80
Розрахунковий вихід біогазу, м ³ /га	15 000–17 000

Охорона інтелектуальної власності

IPR3

Переваги

Тривале життя культурфітоценозів (близько 15 років). За ранньостиглістю перевищують традиційні аналоги (люцерну посівну та конюшину червону). Характеризуються підвищеною морозостійкістю (витримують заморозки до $-30\text{ }^{\circ}\text{C}$). Листки не осипаються в сні. Не пошкоджуються шкідниками та хворобами

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

Укладання ліцензійних угод на використання сортів для промислового виробництва. Надаються посівний матеріал і консультації щодо культивування та використання

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ ЛІЛІЇ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ У ВІДКРИТОМУ ҐРУНТІ, СТІЙКІ ДО ФУЗАРІОЗУ

Сорт «Жаринка»

Призначення

Сорти можуть бути використані: в озелененні відкритих і частково затінених ділянок (монокультурних садів, квітників різного типу, садів безперервного цвітіння); для вирощування на зріз у відкритому ґрунті

Характеристики

Сорти отримані у результаті вільного запилення Азійських гібридів з подальшим індивідуальним добором на жорсткому інфекційному фоні. Сорти диплоїдні. Сорти стійкі до фузаріозу і зимостійкі. Час початку цвітіння: кінець червня – початок липня. Оригінальне різноколірне забарвлення і рисунок квіток. Пуп'янки забарвлені. Сорти «Жаринка» і «Серпанок» занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL4
Наявний посадковий матеріал для комерційного використання.
Надається консультативна допомога

Сорт «Серпанок»

Переваги

Сорти створені для вирощування у відкритому ґрунті на жорсткому інфекційному фоні. Відзначаються високою декоративністю, продуктивністю і рясністю цвітіння, коефіцієнтом вегетативного розмноження. Зимостійкі. Стійкі до хвороб

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ ПЕРСИКА

Сорт «Лісостеповий»

Сорт «Подарок Києва»

Призначення

Для садівництва, харчової, консервної, кондитерської промисловості, фармакології, косметології. Плоди використовуються у свіжому та консервованому вигляді – гарні, смачні, ароматні, із гармонійним поєднанням цукрів і кислот.

З лікувальною метою застосовують усі частини рослини завдяки високому вмісту біологічно активних речовин

Характеристики

Плоди – овальні, округлі, кремового, червоного, помаранчевого кольору. Рослини відносно стійкі до шкідників та хвороб. До Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, занесено 14 сортів.

Маса плоду, г	
середня	110 – 150
максимальна	280 – 350
Урожайність з одного дерева, кг	25 – 35
Продуктивний період, років	15 – 25
Біохімічні показники плодів:	
цукри, %	10,0 – 18,0
вітамін С, %	9,98 – 17,6
загальна кислотність, %	0,45 – 0,85
сухі речовини, %	8,35 – 12,68
антоціани, мг/100 г	25 – 122

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Сорт «Дружба»

Переваги

Сорти перспективні для використання у північних регіонах України, зимостійкі, мають різні строки дозрівання, що дає змогу одержувати плоди протягом усього літа. Селекційний матеріал персика є основою у збагаченні сортименту плодкових рослин

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL4

Укладання ліцензійних угод на використання сорту, надаються консультації щодо вирощування рослин. Найвний посадковий матеріал і живці для розмноження

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ ПІВОНІЙ З НАДРАННІМ ТА РАННІМ ПЕРІОДОМ ЦВІТІННЯ

Сорт «Ірокез»

Сорт «Блондин»

Сорт «Чаклунка»

Характеристики

Сорти створено з використанням методу віддаленої гібридизації із залученням дикоростучих видів: *Paeonia areitina*, *P. officinallis*, *P. peregrina*, *P. wittmanniana* та сортів *P. lactiflora*, *P. officinallis*.

Надранній та ранній період цвітіння: друга половина травня. Форма квітки: японська, анемоноподібна, немахрова, напівмахрова та махрова. Забарвлення пелюсток: рожеве, коралово-рожеве, лілове, темно-червоне, які не трапляються у сортів півонії молочноквіткової. Сорти «Ірокез», «Блондин», «Чаклунка», «Весняне Дефіле», «Кокетка», «Світанкова Поема», «Травневі Роси», «Геркулес», «Малинова Ватра», «Писанка Коломиї», «Світлячок», «Чумацький Шлях» занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL5, TRL4

Пропонується посадковий матеріал отриманих сортів для комерційного використання. Надається консультативна допомога

Призначення

Декоративне садівництво та квітникове оформлення ландшафтних територій: монокультурні сади, міксбордери, сади весняного та безперервного цвітіння, поодинокі посадки, присадибні ділянки; флористика

Переваги

Зацвітають на 10–15 днів раніше сортів півонії молочноквіткової (*P. lactiflora*). Характеризуються принципово новими декоративними ознаками квітки (оригінальна будова, форма, забарвлення), високим коефіцієнтом розмноження, продуктивністю і рясністю цвітіння, стійкістю до бактеріальних та грибних хвороб

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ ХРИЗАНТЕМИ САДОВОЇ ДЛЯ МОНОКУЛЬТУРНИХ САДІВ

Сорт «Вечірня Симфонія»

Сорт «Загадка Осені»

Призначення

Декоративне садівництво та озеленення: сади осіннього квітання; флористика

Характеристики

Сорти створено методом аналітичної селекції. Габітус: компактна, куляста, колоноподібна форма. Висота рослин — від 15 до 130 см. Період квітання: ранньо-, середньо- та пізноосінній. Забарвлення суцвіття: жовте, рожеве, теракотове, червоне, лілове. Форма суцвіття: повне, променисте, анемоподібне. Форма кінчика язичкової квітки: гостра, округла, зубчаста, зі шпорами. Сорти «Вечірня Симфонія», «Загадка Осені», «Чарівний Сон», «Яблуневий Цвіт», «Київська Красуня», «Віденський Бал», «Білочка», «Пісня Полонини», «Роксель» занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні

Сорт «Чарівний Сон»

Переваги

Різноманітні за строками осіннього цвітіння, габітусом, висотою рослин і забарвленням суцвіття. Цвітуть до початку морозів. Характеризуються високою продуктивністю та ясністю цвітіння. Зимостійкі. Стійкі до хвороб та шкідників

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL5, TRL4

Пропонується посадковий матеріал сортів для комерційного використання. Надається консультативна допомога

Охорона інтелектуальної власності

IPR2, IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СОРТИ ЩИРИЦІ ДЛЯ КОРМОВИРОБНИЦТВА

Сорт «Кремівий ранній»

Сорт «Кармін»

Призначення

Для використання в аграрній галузі — одержання високоякісного білкового корму для сільськогосподарських тварин

Характеристики

Сорт «Кремівий ранній». Забарвлення рослин світло-зелене, під час досягання — кремове. Суцвіття розлоге. Урожайність — 100–110 т/га зеленої маси. Олиственість — 36 %. Період вегетації до повної стиглості насіння 90–100 діб. Насіння світле.

Сорт «Кармін». Суцвіття яскраво-пурпурове, розлоге. Урожайність — 100–110 т/га зеленої маси. Олиственість — 35 %. Період вегетації до повної стиглості насіння 90–100 діб. Насіння світле.

Сорт «Стерх». Суцвіття під час досягання коралового кольору, компактне. Урожайність — 110–120 т/га зеленої маси. Олиственість — 40 %. Період вегетації до повної стиглості насіння 130–135 діб. Насіння світле.

Сорти занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні

Сорт «Стерх»

Переваги

Зелена маса порівняно із традиційними кормовими культурами, краща за вмістом високолізинового білка, біологічно активних сполук, кальцію, калію та магнію. Збирається впродовж тривалого періоду (липень — вересень)

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

Укладання ліцензійних угод на використання сортів для промислового виробництва. Надаються посівний матеріал і консультації щодо вирощування рослин

Охорона інтелектуальної власності

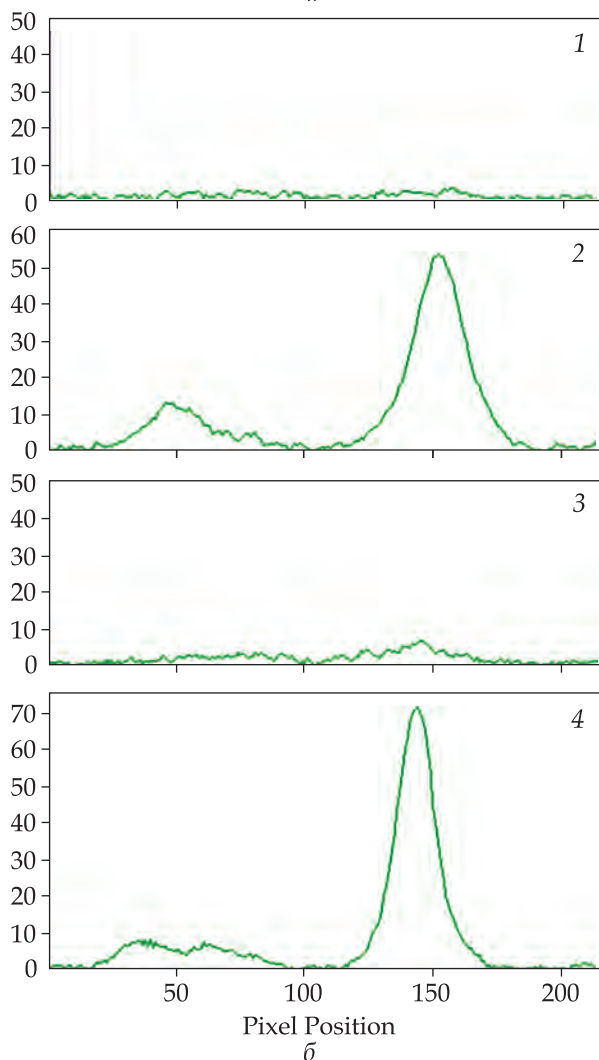
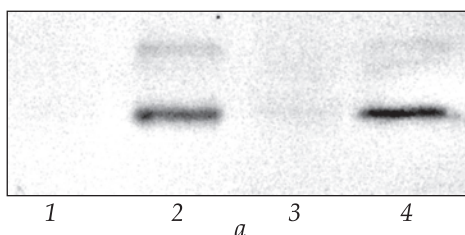
IPR3

Контактна інформація

Рахметов Джамал Бахлулович, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, +38 044 285 01 20, e-mail: jamal_r@bigmir.net

СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ РОСЛИН ПРИРОДНИХ ЕКОЦЕНОЗІВ, ІНТРОДУКОВАНИХ ТА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОСЛИН

Імунодетекція білкового біомаркера стану рослин у листках *Malva pulchella* (1, 2) і *Malva sylvestris* (3, 4): а – вестерн-блоти, б – їхні денситометричні сканограми; 1, 3 – за нормальних умов (помірне зволоження ґрунту, температура повітря 17 °С), 2, 4 – під дією несприятливих чинників (посуха, температура повітря 41 °С)

Призначення

Визначення стану рослин природних екоценозів у несприятливих умовах; екологічний моніторинг (біоіндикація) природного середовища; пошук рослинних тест-об'єктів для біотестування середовища; визначення стану інтродукованих рослин; визначення стійкості до несприятливих факторів нових сортів сільськогосподарських культур у генетико-селекційній роботі

Характеристики

Як біологічний показник фізіологічного стану рослини використовується вміст біомаркера білкової природи у зразку рослини (листках), визначений шляхом імунодетекції. Для імунодетекції використовують моноклональні антитіла, специфічні до даного білка широкого кола організмів, у т. ч. рослинних

Переваги

Абсолютних аналогів немає. Дає інтегральну оцінку стану рослин під дією комплексу негативних факторів середовища, придатний для тестування різних видів, вирішує питання ранньої діагностики стресового стану задовго до появи зовнішніх ознак – зміни форми і кольору, затримки росту і розвитку, прискореного старіння організму

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

На замовлення надаються методичні рекомендації, здійснюється навчання персоналу

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR2

Контактна інформація

Козеко Людмила Євгенівна, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, +38 044 272 32 36, e-mail: liudmyla.kozeiko@gmail.com

ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДОБРІВ НА ПОСІВАХ ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР

Призначення

Пропонується для отримання високих урожаїв зернових колосових культур на полях зерновиробничих компаній

Характеристики

Технологія складається з визначення рівнів ефективності використання елементів у сортів зернових колосових культур та відповідною до сорту розробкою шляхів внесення форм азотних, фосфорних, сірчаних, калійних добрив і форм мікроелементів, а також узгодженням систем живлення та захисту посівів культурних рослин

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR3

Переваги

Технологія дозволяє підвищити у посівах зернових колосових ефективність використання азоту на 5–15 %, сірки, фосфору та калію – на 10–20 %, зменшити витрати на систему живлення на 15–20 %, а також зменшити рівень забруднення агрофітоценозів за внесення агрохімікатів

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL7, TRL6

На замовлення здійснюється впровадження технології на виробничих площах замовника, а також навчання персоналу

Контактна інформація

Швартау Віктор Валентинович, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України,
+38 044 257 90 18, e-mail: schwartau@ifrg.kiev.ua

ТЕХНОЛОГІЇ ПРИСКОРЕНОГО РОЗМНОЖЕННЯ НАСІННЯ НОВИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ

Призначення

Прискорене розмноження добазового, базового і сертифікованого насіння та продовольчого зерна зернових культур

Характеристики

Адаптована до умов виробництва технологія прискореного розмноження насіння, яка забезпечує збільшення коефіцієнту розмноження насіння у 4–5 разів, а рівень рентабельності добазового насінництва підвищує на 25–30 %

Охорона інтелектуальної власності

IPR2

Переваги

Прискорене розмноження дозволить забезпечити широкомасштабне впровадження у виробництво нових сортів пшениці озимої, що дасть змогу підвищити врожайність пшениці озимої до рівня 8–10 тонн зерна з гектара порівняно із загальноприйнятою технологією виробництва насіння

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL8, TRL8

На замовлення укладається угода про науково-консультативний супровід та навчання персоналу

Контактна інформація

Гаврилюк Микола Микитович, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України, +38 044 257 92 31, e-mail: marketing@ifrg.kiev.ua

ТЕХНОЛОГІЯ КОМПЛЕКСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ГЕРБІЦИДІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХИСТУ ПОСІВІВ ВІД БУР'ЯНІВ

Посів кукурудзи із застосуванням суміші гербіцидів

Посів пшениці із застосуванням суміші гербіцидів

Посів сої із застосуванням суміші гербіцидів

Призначення

Агропромислове виробництво:
рослинництво, захист посівів від бур'янів

Характеристики

Баккові суміші гербіцидів з підвищеною вибіркою фітотоксичністю для захисту посівів основних сільськогосподарських культур

Переваги

Комплексування гербіцидів з різними механізмами фітотоксичності з урахуванням ефектів взаємодії забезпечує високу ефективність захисту посівів від бур'янів, селективність щодо сільськогосподарських культур та попередження виникнення резистентних біотипів бур'янів

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3
Рекомендації із застосування гербіцидних комплексів та сумішей для захисту сільськогосподарських культур від бур'янів

Охорона інтелектуальної власності

IPR1

Контактна інформація

Мордерер Євген Юлійович, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України,
+38 067 263 84 50, e-mail: morderer@ifrg.kiev.ua

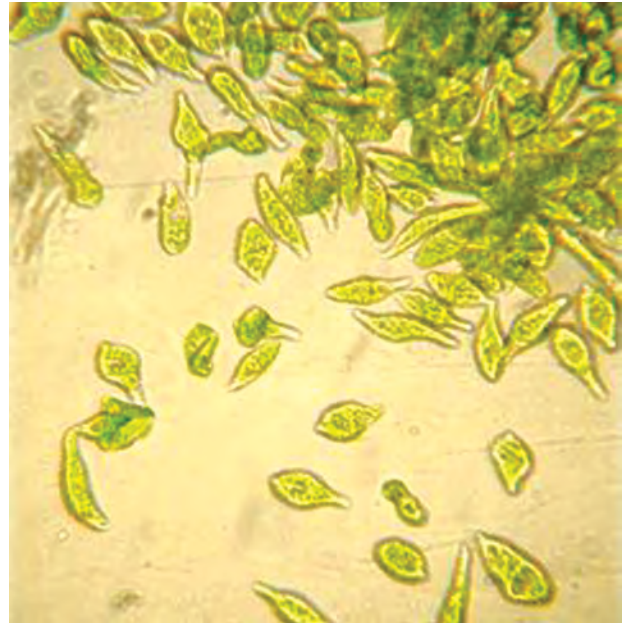
ТЕХНОЛОГІЯ ОТРИМАННЯ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ СПОЛУК ІЗ БІОМАСИ МІКРОВОДОРСТІ *EUGLENA GRACILIS*

Призначення

Використання біомаси мікроводорості для виробництва БАД. Виробництво жиророзчинних вітамінів для потреб медицини, ветеринарії, косметології. Виробництво парамілону для профілактики та лікування захворювань серцево-судинної системи та раку. Використання біомаси мікроводорості у виробництві кормів для тварин та в аквакультурах

Характеристики

Для варіювання вмісту і складу біологічно активних сполук використовуються 2–3 стадійні режими культивування, що дає змогу на першому етапі накопичити клітинну масу мікроводорості, а на наступних досягти зміни біохімічного складу клітин у заданому напрямі. Технологія передбачає як використання біомаси, так і подальшу її переробку із вилученням токоферолів або парамілону

Клітини мікроводорості *Euglena gracilis*

Біомаса мікроводорості *Euglena gracilis*

Переваги

Абсолютних аналогів немає. Мікроводорість *E. gracilis* має високу інтенсивність росту та здатність накопичувати у великих кількостях різноманітні біологічно активні речовини. Легко вирощується в штучних умовах, що виключає залежність виробництва від сезонних впливів. Доступність основних складових субстрату для культивування, екологічна чистота виробництва та продукції

Охорона інтелектуальної власності

IPR1, IPR2

Рівень готовності розробки. Пропозиції до комерціалізації

IRL3, TRL3

Передання технології за договором

Контактна інформація

Золотарьова Олена Костянтинівна, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, +38 044 272 32 31, e-mail: membrana@ukr.net

Довідкове видання

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

НАН УКРАЇНИ
ПЕРСПЕКТИВНІ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ
РОЗРОБКИ

В 11 ТЕМАТИЧНИХ ВИПУСКАХ

Випуск
АГРОПРОМИСЛОВИЙ
КОМПЛЕКС
ТА ДЕКОРАТИВНЕ
САДІВНИЦТВО

Упорядкування
І.А. Мальчевського, С.А. Беспалова

Редагування, корегування
З.А. Болкотун, Л.Є. Канівець,
А.І. Радченко

Художнє оформлення
Є.О. Ільницького

Технічне редагування
Т.М. Шендерович

Комп'ютерна верстка
В.М. Каніщевої, Н.М. Коваленко

Підготовка ілюстративного матеріалу
Є.О. Ільницького, Н.М. Коваленко,
Т.Л. Лук'яненко

Підписано до друку 11.08.2017.
Формат 60 × 84/8. Гарн. Book Antiqua.
Ум. друк. арк. 6,28. Обл.-вид. арк. 4,97.
Тираж 100 прим. Зам. № 4981.

Видавець і виготовлювач
Видавничий дім «Академперіодика» НАН України
01004, Київ, вул. Терещенківська, 4
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи серії ДК № 544 від 27.07.2001